

Zhrnutie

Potrebujeme silnejšiu Európu. To si zaslúžia naši občania a to je to, čo očakáva svet.

Žijeme v časoch existenciálnej krízy – v Európskej únii aj mimo nej. Naša Únia je ohrozená. Náš európsky projekt, ktorý priniesol bezprecedentný mier, prosperitu a demokraciu, je spochybnený. Na východe bol narušený európsky bezpečnostný poriadok, zatiaľ čo severnú Afriku a Blízky východ, ako aj samotnú Európu trápí terorizmus a násilie. Hospodársky rast ešte v niektorých častiach Afriky nepredbehol demografický vývoj, v Ázii narastá bezpečnostné napätie a zmena klímy spôsobuje ďalšie problémy. Zároveň však žijeme v časoch mimoriadnych príležitostí. Globálny rast, mobilita a technologický pokrok spolu s prehlbujúcimi sa partnerstvami nám umožňuje prosperovať a čoraz viac ľudí má možnosť vymaniť sa z chudoby a žiť dlhší a slobodnejší život. Pri ceste týmto náročným, prepojenejším, spochybňovaným a zložitým svetom sa necháme viesť našimi spoločnými záujmami, zásadami a prioritami. Vychádzajúc z hodnôt zakotvených v zmluvách a z našich mnohých silných stránok a historických úspechov sa zomkneme pri budovaní silnejšej Únie, ktorá bude zohrávať kolektívnu úlohu vo svete.

1. Naše spoločné záujmy a zásady

Európska únia bude presadzovať *mier* a zaručí *bezpečnosť* svojich občanov a územia. Vnútrojná a vonkajšia bezpečnosť sú čoraz viac prepojené: naša domáca bezpečnosť súčasne závisí od mieru za našimi hranicami.

EÚ bude pokračovať pri dosahovaní *prosperity* pre svojich občanov. O prosperitu sa treba podeliť a jej dosiahnutie si vyžaduje splnenie cieľov v oblasti udržateľného rozvoja na celom svete vrátane Európy. Prosperujúca Európa závisí aj od otvoreného a spravodlivého medzinárodného hospodárskeho systému a od udržateľného prístupu ku globálnym spoločným zdrojom.

EÚ bude posilňovať odolnosť svojich **demokracií**. Konzistentné dodržiavanie našich hodnôt vnútri bude určujúce pre našu dôveryhodnosť a vplyv navonok.

EÚ bude presadzovať **globálny poriadok založený na pravidlách**. Máme záujem na presadzovaní dohodnutých pravidiel na poskytovanie globálnych verejných statkov a prispievanie k mierovému a udržateľnému svetu. EÚ bude presadzovať globálny poriadok založený na pravidlách, ktorého hlavnou zásadou je multilateralizmus a jadrom Organizácia Spojených národov.

Budeme sa riadiť jasnými zásadami. Tieto zásady vyplývajú tak z realistického posúdenia súčasného strategického prostredia, ako aj z idealistickej ambície zlepšiť svet. V nasledujúcich rokoch sa bude naša vonkajšia činnosť riadiť pragmatizmom rešpektujúcim zásady.

V zložitejšom svete musíme byť **jednotní**. Len spoločnou váhou skutočnej únie možno jej občanom poskytnúť bezpečnosť, prosperitu a demokraciu a dosiahnuť pozitívne výsledky vo svete.

V prepojenejšom svete **nadviaže EÚ kontakty** s ostatnými. Únia sa nemôže zabarikádovať pred vonkajšími hrozbami. V záujme presadzovania bezpečnosti a prosperity našich občanov a ochrany našich demokracií zvládneme vzájomnú závislosť so všetkými príležitosťami, výzvami a obavami, ktoré so sebou prináša, tým, že sa budeme angažovať v širšom svete.

V náročnejšom svete sa EÚ bude riadiť silným zmyslom pre **zodpovednosť**. Budeme konať zodpovedne v rámci celej Európy aj vo vzťahoch so susediacimi regiónmi na východe a juhu. Budeme konať globálne s cieľom riešiť základné príčiny konfliktov a chudoby a presadzovať ľudské práva.

EÚ bude zodpovedným globálnym aktérom, ale zodpovednosť musí byť spoločná. Zodpovednosť sprevádza reforma našich vonkajších **partnerstiev**. Pri plnení svojich cieľov budeme oslovovať štáty, regionálne orgány a medzinárodné organizácie. Budeme spolupracovať s kľúčovými partnermi, podobne zmýšľajúcimi krajinami a regionálnymi zoskupeniami. Prehĺbime svoje partnerstvá s občianskou spoločnosťou a súkromným sektorom ako kľúčovými aktérmi v prepojenom svete.

2. Priority našej vonkajšej činnosti

V záujme presadzovania našich spoločných záujmov v súlade s jasnými zásadami sa EÚ zameria na päť priorít.

Bezpečnosť našej Únie: Globálna stratégia EÚ sa začína doma. Naša Únia umožňuje občanom žiť v nebyvalej bezpečnosti, demokracii a prosperite. Dnes však našich ľudí a naše územie ohrozuje terorizmus, hybridné hrozby, hospodárska nestabilita, zmena klímy a energetická neistota. Na to, aby mohla Európa podporovať mier a bezpečnosť v rámci svojich hraníc i mimo nich, je potrebná primeraná úroveň ambícií a strategickej nezávislosti. Zintenzívňime preto naše úsilie v oblasti obrany, kybernetickej bezpečnosti, boja proti terorizmu, energetiky a strategických komunikácií. Členské štáty musia svoje záväzky vzájomnej pomoci a solidarity zakotvené v zmluvách premeniť na skutky. EÚ zvýši svoj príspevok k európskej kolektívnej bezpečnosti úzkou spoluprácou so svojimi partnermi, počnúc NATO.

Odolnosť štátov a spoločností na východ a na juh od Únie: Investície do odolnosti štátov a spoločností na východ až po Strednú Áziu a na juh až po strednú Afriku sú v záujme našich občanov. V rámci súčasnej politiky rozširovania EÚ je dôveryhodný prístupový proces založený na prísnych a spravodlivých podmienkach nevyhnutný na zvýšenie odolnosti krajín západného Balkánu a Turecka. Mnohé národy si želajú vybudovať v rámci európskej susedskej politiky (ESP) užšie vzťahy s Úniou: naša pretrvávajúca prítomnosť môže urýchliť transformáciu v týchto krajinách. Ale odolnosť je prioritou aj v ďalších krajinách v rámci ESP aj mimo nej. EÚ bude podporovať dosahovanie odolnosti rôznymi spôsobmi, pričom sa zameria na najakútnejšie prípady vládnej, hospodárskej, spoločenskej a klimateckej/energetickej nestability, a vypracuje účinnejšie migračné politiky pre Európu a jej partnerov.

Integrovaný prístup ku konfliktom: Vypuknutie násilných konfliktov ohrozuje naše spoločné životne dôležité záujmy. EÚ sa bude zúčastňovať na budovaní mieru praktickým spôsobom založeným na zásadách a bude podporovať ľudskú bezpečnosť prostredníctvom integrovaného prístupu. Je nevyhnutné, aby sa „komplexný prístup ku konfliktom a krízam“ vykonával prostredníctvom koherentného uplatňovania všetkých politík EÚ. Význam a rozsah pôsobnosti „komplexného prístupu“ sa však rozšíri. EÚ bude pôsobiť vo všetkých fázach cyklu konfliktu, neodkladne konať v záujme prevencie, zodpovedne a rozhodne reagovať na krízy, investovať do stabilizácie a vyhýbať sa predčasnému stiahnutiu v prípade vzniku novej krízy. EÚ bude konať na rôznych úrovniach správy: konflikty, ako existujú napríklad v Sýrii a Líbyi, majú miestny, celoštátny, regionálny a globálny rozmer, ktorými je potrebné sa zaoberať. Napokon žiaden z týchto konfliktov nemôžeme vyriešiť sami. Udržateľný mier možno dosiahnuť len prostredníctvom komplexných dohôd založených na širokých, intenzívnych a trvalých regionálnych a medzinárodných partnerstvách, ktoré bude EÚ posilňovať a podporovať.

Kooperatívne regionálne usporiadania: Vo svete, ktorý uviazol medzi globálnymi tlakmi a presadzovaním miestneho vplyvu vystupuje do popredia regionálna dynamika. Dobrovoľné formy regionálnej verejnej správy ponúkajú štátom a národom príležitosť na lepšie riadenie bezpečnostných otázok, na využitie ekonomických prínosov globalizácie, väčšiu mieru vyjadrenia kultúry a identity a na uplatňovanie vplyvu na svetovej scéne. Toto je základným odôvodnením mieru a rozvoja EÚ v 21. storočí a zároveň je to dôvod, prečo budeme podporovať kooperatívne regionálne usporiadania na celom svete. V rôznych regiónoch – v Európe; v oblasti Stredozemného mora, na Blízkom východe a v Afrike; za Atlantickým oceánom – na severe aj juhu; v Ázii a v Arktíde – bude EÚ motivovaná konkrétnymi cieľmi.

Globálne riadenie pre 21. storočie: EÚ sa zaväzuje, že bude realizovať globálny poriadok založený na medzinárodnom práve, ktorý zaručuje ľudské práva, udržateľný rozvoj a trvalý prístup k globálnym spoločným zdrojom. Výsledkom tohto záväzku je ambícia transformovať, nie len zachovať súčasný systém. EÚ sa bude usilovať o silnú OSN ako základný prvok multilaterálneho usporiadania založeného na pravidlách a bude rozvíjať globálne koordinované reakcie s medzinárodnými a regionálnymi organizáciami, štátmi a neštátnymi aktérmi.

3. Od vízie k činom

O dosiahnutie našich priorít sa budeme snažiť súdržnou mobilizáciou našich jedinečných sietí, našej hospodárskej dôležitosti a všetkých nástrojov, ktoré máme k dispozícii. Na splnenie našich cieľom musíme spoločne investovať do dôveryhodnej, vnímavej a súdržnej Únie.

Dôveryhodná Únia: Zodpovedná angažovanosť vo svete si vyžaduje dôveryhodnosť.

Dôveryhodnosť EÚ je založená na našej jednotnosti, na našich početných úspechoch, našej neochabujúcej sile prítlačlivosti, na účinnosti a konzistentnosti našich politík a vernosti našim hodnotám. Silnejšia Únia si tiež vyžaduje investície do všetkých aspektov zahraničnej politiky. Konkrétne je naliehavé investovať do bezpečnosti a obrany. Na reakcie na vonkajšie krízy, budovanie kapacít našich partnerov a na zaistenie európskej bezpečnosti je potrebné celé spektrum obranných spôsobilostí. Členské štáty si zachovávajú suverenitu pri rozhodovaní o obrane: na nadobudnutie a udržiavanie mnohých týchto spôsobilostí je však potrebné, aby bola spolupráca v oblasti pravidlom. EÚ bude systematicky podporovať spoluprácu v oblasti obrany a bude sa usilovať vytvoriť robustný európsky obranný priemysel, ktorý má zásadný význam pre nezávislosť rozhodovania a konania Európy.

Reagujúca Únia: Naša diplomatická činnosť musí byť plne zakotvená v Lisabonskej zmluve.

Spoločná bezpečnostná a obranná politika musí byť pohotovejšia. Mala by sa preskúmať posilnená spolupráca medzi členskými štátmi, ktorá by mohla viesť k štruktúrovanejšej spolupráci, aby sa naplno využil potenciál Lisabonskej zmluvy. Rozvojová politika sa tiež musí stať pružnejšou a zosúladiť s našimi strategickými prioritami.

Väčší súlad v činnostiach Únie: Je potrebné dosiahnuť väčší súlad v našich vonkajších politikách – medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ, ako aj medzi vnútornými a vonkajšími rozmermi našich politík. Osobitne dôležité je to v prípade dosahovania cieľov udržateľného rozvoja, v oblasti migrácie, bezpečnosti a osobitne boja proti terorizmu. Musíme tiež systematicky začleňovať otázky ľudských práv a rodovej rovnosti do všetkých politických oblastí a inštitúcií.

Táto stratégia sa opiera o víziu a ambíciu silnejšej Únie, ktorá je odhodlaná a schopná priniesť pozitívnu zmenu vo svete. Naši občania si zaslúžia skutočnú Úniu, ktorá presadzuje naše spoločné záujmy prostredníctvom zodpovednej činnosti v partnerstve s inými. Je na nás, aby sme to premenili na skutky.